

Raadsvoorstel

Agendapunt	
Raadsvergadering	25 februari 2026
Portefeuillehouder	Carla Kreuk / Remco Dijkstra
Begrotingsprogramma	3 Mens en Samenleving - 2 Vitale Stad
Onderwerp	Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid Gelderland Zuid 2026-2032
Zaak/document nr.	2347493

Besluit om:

1. Het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid Gelderland-Zuid 2026-2032 vast te stellen

Inleiding

Dakloosheid stopt niet bij gemeentegrenzen. Daarom is een gezamenlijke, regionale aanpak noodzakelijk. In 2024 hebben de gemeenten in de regio Gelderland-Zuid besloten om samen te werken aan een nieuwe, integrale aanpak van dak- en thuisloosheid. Dit besluit heeft geleid tot het opstellen van het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid.

De gemeente Tiel werkt hierin samen met de andere gemeenten in Gelderland Zuid. Het aantal mensen zonder vaste volwaardige woonplek neemt toe, zowel in Tiel als in de rest van de regio. Voor betrokkenen betekent dit vaak stress, gezondheidsproblemen en een beperkt toekomstperspectief. Voor de samenleving leidt het tot meer overlast en toenemende sociale problematiek. De verwachting is dat deze ontwikkeling de komende jaren verder zal toenemen, mede door de aanhoudende krapte op de woningmarkt.

Dit is een ongewenste situatie die we gezamenlijk willen keren. Met het actieplan zetten we in op preventie, uitbreiding van woonplekken met passende ondersteuning, versterking van financiële bestaanszekerheid en een intensievere regionale samenwerking.

Belangrijkste doelen: 75% van de doelgroep lokaal helpen via preventie en alternatieve woonplekken, 25% tijdelijk opvangen in regionale voorzieningen, waaronder kleinschalige opvang met begeleiding. Zodat iedereen een veilige en stabiele plek krijgt om zijn leven op te bouwen.

De volgende stappen zijn hiervoor reeds gezet:

- Op 9 oktober 2024 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de Ethos-light telling Dak- en Thuisloosheid in Gelderland-Zuid. Deze telling gold als startsein voor het opstellen van een Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid.
- In november 2024 bent u tijdens een aantal regionale raadsbijeenkomsten uitgenodigd

om mee te denken over een nieuwe visie op Maatschappelijke Opvang (MO) als onderdeel van het te ontwikkelen Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid.

- Vanaf Q4 2024 is er periodiek een regionale nieuwsbrief 'Regionaal Actieplan Dakloosheid' aan alle regionale gemeenteraden en betrokken partners verspreid, met daarin informatie over de voortgang van het plan.
- In Q4 2025 is de basis van het Actieplan Dak- en Thuisloosheid in hele regio aan alle gemeenteraden en betrokken partijen voorgelegd voor brede consultatie. Op 15 oktober 2025 is dit in de besluit voorbereidende commissie besproken en heeft u uw aandachtspunten meegegeven.
- De consultatieronde is afgesloten met een gezamenlijke regionale digitale raadsbijeenkomst op 27 oktober 2025

Beoogd effect

Voor inwoners het risico verminderen om dakloos te worden door betere preventie en vroeg signalering. Meer kans op een veilige, stabiele woonplek, ook bij problemen. Snellere en passende hulp doordat gemeenten samenwerken. Minder overlast en meer rust in de wijken.

Toekomstvisie Tiel

Het actieplan draagt bij aan het realiseren van de Toekomstvisie Tiel door gericht te investeren in kwetsbare groepen met de focus op bestaanszekerheid, passende huisvesting en een veilige leefomgeving. Dit draagt bij aan een betere balans in de stad en de wijken.

Collegeprogramma of programmabegroting

Het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid draagt bij aan de doelstellingen binnen:

- Vitale Stad (2.1)
Er is voor iedere Tielenaar een plek om te wonen.
- Mens en Samenleving – Zorg, Participatie en Zelfredzaamheid (3.1)
We willen dat in Tiel iedereen mee kan doen in en aan onze samenleving, gezond leeft en gelijke kansen heeft.
- Inwoners – Veiligheid (4.1) In Tiel moet iedereen veilig kunnen wonen, werken, leren en recreëren.

Global goals

- SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
- SDG 10: Gelijke kansen voor iedereen
- SDG 11: Leefbare, duurzame steden
- SDG 16: Vrede, veiligheid en sterke publieke organisaties

Argumenten

1.1 De dak- en thuislozen problematiek is urgent en neemt toe

In 2024 waren er 103 dak- of thuislozen in Tiel en 1.357 in Gelderland-Zuid . Door woningkrapte stijgt dit aantal, ook bij mensen met inkomen en zonder zorgproblemen. Dakloosheid is vooral een woonvraagstuk en vraagt om regionale samenwerking tussen

gemeenten, corporaties en zorgorganisaties voor preventie en huisvesting.

1.2 Het leidt tot minder escalaties naar crisisopvang en minder overlast in openbare ruimte

Dak- en thuislozen kampen vaak met mentale, financiële en relationele problemen die door stress verergeren. Zonder gedegen (regionale) aanpak neemt het risico toe op:

- escalatie naar crisisopvang;
- veiligheidsproblemen en overlast in de openbare ruimte;
- hogere gezondheids- en maatschappelijke kosten op de langere termijn.

1.3 Het sluit aan bij de huidige Tielse aanpak van dakloosheid en programmaplan Samen Leven

Tiel biedt dag- en nachtopvang, winternachtopvang en inzet op preventie en ondersteuning, zoals GGZ-inloop, financiële hulp, woonbemiddeling, briefadressen en Housing First.

Het actieplan versterkt deze aanpak en draagt bij aan het realiseren van de doelen van het Programmaplan Samen Leven: participatie bevorderen, bestaanszekerheid vergroten en woonzekerheid bieden. Zo ontstaat een samenhangende aanpak die bijdraagt aan het duurzaam terugdringen van dakloosheid.

1.4 Het regionale karakter van het actieplan werkt positief door voor Tiel

Veel dakloze mensen uit omliggende gemeenten trekken naar Tiel. Het actieplan stelt dat 25% van de (dreigend) dak en thuislozen wordt opgevangen in een regionaal vangnet. Omliggende gemeenten moeten via kleinschalige woonvoorzieningen bijdragen aan het regionale vangnet. Alle gemeenten moeten daarnaast meer inzetten op preventie en woonoplossingen. Zo wordt de druk op Tiel verminderd en draagt elke gemeente bij aan het voorkomen van dakloosheid.

1.5 Voorkomen en oplossen van dak- en thuisloosheid vraagt om een regionaal afgestemde aanpak

Het voorkomen en oplossen van dakloosheid vraagt om regionale samenwerking. Het Regionaal Actieplan biedt samenhang, visie en voldoende opvangcapaciteit. Dit voorkomt instroom naar Tiel en maakt duurzame oplossingen mogelijk. De kracht ligt in gezamenlijke aanpak, aanvullend op Tiels inzet voor 24-uurs opvang, preventie en ondersteuning.

1.6 Het regionaal actieplan sluit aan bij het nationaal actieplan Dakloosheid en de ETHOS-telling

Europa en Nederland willen dakloosheid structureel terugdringen, vastgelegd in de Verklaring van Lissabon en het Nationaal Plan 'Eerst een Thuis'. Het actieplan baseert zich op ETHOS-data en verdeelt de opgave: 25% regionaal, 75% lokaal voor opvang en preventie.

1.7. Het regionaal actieplan wordt breed gedragen door gemeenten en partners in de regio Gelderland-Zuid

Het actieplan is met alle 13 gemeenten en partners opgesteld. Bestuurders, corporaties, opvangorganisaties, GGD, adviesraden, professionals en ervaringsdeskundigen droegen bij. Deze brede betrokkenheid zorgt voor draagvlak, kwaliteit en uitvoerbaarheid, passend bij de gezamenlijke regionale verantwoordelijkheid.

1.8 *Met het actieplan geven we mede invulling aan de moties*

De motie *Aandacht voor daklozen in Tiel* van november 2024 roept op om specifiek aandacht te hebben voor jongeren en EU-burgers bij het opstellen van het regionale actieplan dak- en thuisloosheid. Ook de motie *Maak wonen in Tiel niet bijzonder* van november 2024 benadrukt de noodzaak van voldoende en passende, betaalbare huisvesting voor jongeren en andere kwetsbare groepen.

Dit actieplan gaat niet specifiek in op doelgroepen, maar vormt wel het kader voor de uitwerking van een aanpak voor deze groepen in het regionaal en lokaal uitvoeringsplan. Met dit actieplan geven we daarmee mede invulling aan de genoemde moties.

1.9 *Aandachtspunten uit consultatieronde zijn verwerkt*

De gemeenteraad heeft in het kader van de consultatieronde reeds kennisgenomen van de conceptversie van het actieplan.

Tijdens de commissie van 15 oktober 2025 heeft de raad haar aandachtspunten voor de verdere uitwerking meegegeven. Deze zijn deels verwerkt in dit actieplan en komen verder aan bod in het regionaal uitvoeringsplan.

Kanttekeningen

1.1 *Maatschappelijk effect is mede afhankelijk van externe factoren*

Dak- en thuisloosheid is een complex probleem, beïnvloed door landelijke wetgeving, economische ontwikkelingen (zoals de woningmarkt) en complexere meervoudige problematiek van inwoners. Omdat veel partijen en gemeenten betrokken zijn, vraagt het realiseren van resultaten om langdurige inzet en gedeelde verantwoordelijkheid. Met goede monitoring en bijsturing zorgen we voor tijdige signalering van knelpunten. Daarmee kunnen we zo nodig de koers corrigeren en houden we grip op de voortgang. Zo blijft de aanpak beheersbaar en worden duurzame resultaten geborgd.

Aanpak / uitvoering

- Gelijktijdig aan dit raadsvoorstel wordt het Regionaal Actieplan voor vaststelling aangeboden aan de overige gemeenten in Gelderland-Zuid.
- Na vaststelling door alle gemeenteraden volgt de uitwerking in een Regionaal Uitvoeringsplan, waarin het gezamenlijke kader wordt vertaald naar concrete regionale acties. Dit uitvoeringsplan bevat tevens de financiële kaders en een analyse van risico's, zodat de aanpak goed geborgd is.
- In 2026 wordt gestart met het opstellen van lokale uitvoeringsplannen, waarin per gemeente wordt uitgewerkt hoe dak- en thuisloosheid op lokaal niveau wordt aangepakt

Om de aanpak goed te borgen is er een bestuurlijk kernteam met een bijbehorende programmastructuur ingericht. Hierin wordt halfjaarlijks de voortgang en bijsturingsopgaven

besproken.

Communicatie en participatie

Onze maatschappelijke partners, woningcorporaties en adviesraden die het actieplan mede hebben vormgegeven, worden actief betrokken bij het vervolg: de uitwerking in activiteiten en interventies. Dit versterkt het draagvlak en borgt de verbinding tussen beleid en praktijk.

De gevolgen van het Regionaal Actieplan Dak -en Thuisloosheid zijn voor onze inwoners niet direct merkbaar. Om deze reden vindt er geen actieve communicatie over het actieplan richting onze inwoners plaats. Betrokken ketenpartners zoals de woningcorporaties, en zorgpartijen worden wel geïnformeerd. Overige communicatie verloopt via de centrumgemeente Nijmegen.

Financiën

Voor de financiering van maatschappelijke opvang wordt gewerkt met een regionale begroting voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die jaarlijks door de 13 deelnemende gemeenten wordt opgesteld.

De financiële vertaling van het actieplan volgt in het regionale uitvoeringsplan. Uitgangspunt hierbij is dat we binnen de beschikbare rijksbudgetten voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen blijven.

Bijlagen

1. Raadsbesluit Regionaal Actieplan Dak en Thuisloosheid Gelderland Zuid 2026-2032
2. Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid Gelderland Zuid 2026-2032

Burgemeester en wethouders van Tiel,
de secretaris, de burgemeester,

Advies commissie(s) d.d.:

Tiel, d.d.
de commissiegriffier,

Beslissing raad d.d.:
de griffier

Meer informatie:

Team:	Ontwikkeling
-------	--------------